

Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (drugo prošireno vijeće)

29. svibnja 2024.*

„Okoliš – Djelatnosti iskopavanja lignita u rudniku površinskog kopa – Rudnik lignita Turów (Poljska) – Institucionalno pravo – Neizvršenje rješenja Suda kojim se izriče nalog – Novčana kazna – Naplata potraživanjâ prijebomem – Članak 101. stavak 1. i članak 102. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 – Brisanje glavnog predmeta – Nepostojanje retroaktivnog učinka na izrečene privremene mjere – Obveza obrazlaganja”

U predmetima T-200/22 i T-314/22,

Republika Poljska, koju zastupa B. Majczyna, u svojstvu agenta,

tužitelj,

protiv

Europske komisije, koju zastupaju J. Estrada de Solà, O. Verheecke i K. Herrmann, u svojstvu agenata,

tuženika,

OPĆI SUD (drugo prošireno vijeće),

u sastavu A. Marcoulli, predsjednica, V. Tomljenović, R. Norkus, W. Valasidis (izvjestitelj) i L. Spangsberg Grønfeldt, suci,

tajnik: V. Di Bucci,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

s obzirom na to da stranke nisu podnijele zahtjev za zakazivanje rasprave u roku od tri tjedna od kada su obaviještene o zatvaranju pisanog dijela postupka i odlučivši, u skladu s člankom 106. stavkom 3. Poslovnika Općeg suda, odluku donijeti bez provođenja usmenog dijela postupka,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: poljski

Presudu

- 1 Svojim tužbama na temelju članka 263. UFEU-a, Republika Poljska traži poništenje, u predmetu T-200/22, odluka Europske komisije od 7. i 8. veljače 2022. kao i od 16. i 31. ožujka 2022., te u predmetu T-314/22, Komisijine odluke od 16. svibnja 2022. (u daljnjem tekstu, zajedno: pobijane odluke), kojima je Komisija prijebojem naplatila iznose koje je ta država članica dugovala na temelju dnevne novčane kazne koju je izrekla potpredsjednica Suda u rješenju od 20. rujna 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:752), za razdoblja, s jedne strane, od 20. rujna 2021. do 17. siječnja 2022. i, s druge strane, od 18. siječnja 2022. do 3. veljače 2022.

Okolnosti spora

Postupak pred Sudom

- 2 Češka Republika podnijela je 26. veljače 2021. tužbu na temelju članka 259. UFEU-a radi utvrđenja da Republika Poljska nije ispunila obveze koje ima na temelju prava Unije zbog proširenja i produljenja djelatnosti iskopavanja lignita u rudniku površinskog kopa u Turówu (Poljska), koji se nalazi u blizini granica Češke Republike i Savezne Republike Njemačke (predmet C-121/21).
- 3 Istodobno je Češka Republika podnijela zahtjev za pružanje privremene pravne zaštite tražeći da se Republici Poljskoj naloži da, do donošenja presude Suda o meritumu, odmah prekine djelatnosti iskopavanja lignita u rudniku Turów.
- 4 Rješenjem od 21. svibnja 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:420), potpredsjednica Suda prihvatila je taj zahtjev i naložila Republici Poljskoj da odmah i do objave presude kojom se završava postupak u predmetu C-121/21, prekine djelatnosti iskopavanja u tom rudniku.
- 5 Smatrajući da Republika Poljska nije postupila u skladu s obvezama koje ima na temelju rješenja od 21. svibnja 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:420), Češka Republika podnijela je 7. lipnja 2021. novi zahtjev za pružanje privremene pravne zaštite kojim traži da se Republici Poljskoj naloži da u proračun Unije plaća dnevnu novčanu kaznu u iznosu od 5 milijuna eura.
- 6 Zasebnim aktom podnesenim tajništvu Suda 29. lipnja 2021., Republika Poljska zatražila je na temelju članka 163. Poslovnika Suda ukidanje rješenja od 21. svibnja 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:420).
- 7 Rješenjem od 20. rujna 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:752), potpredsjednica Suda je, s jedne strane, odbila zahtjev Republike Poljske za ukidanje rješenja od 21. svibnja 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:420) i, s druge strane, toj državi članici naložila da Komisiji plaća novčanu kaznu u iznosu od 500 000 eura dnevno, računajući od dana dostave tog rješenja Republici Poljskoj sve dok ta država članica ne postupi u skladu s rješenjem od 21. svibnja 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:420).

Postupak povodom kojeg su donesene pobijane odluke

- 8 Dopisom od 19. listopada 2021. Komisija je od poljskih tijela zatražila da dostave dokaze o prekidu djelatnosti iskopavanja lignita u rudniku Turów. U istom je dopisu pojasnila da će u slučaju da ti dokazi ne budu podneseni, započeti sa slanjem, počevši od 3. studenoga 2021. i po isteku svakog razdoblja od 30 kalendarskih dana, zahtjevâ za plaćanje radi izvršenja rješenja od 20. rujna 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:752).
- 9 Raznim dopisima poslanima između 5. studenoga 2021. i 8. ožujka 2022., Komisija je od Republike Poljske zatražila plaćanje različitih iznosa koje duguje na temelju dnevnih novčanih kazni.
- 10 Komisija je zatim opomenula Republiku Poljsku da plati navedene iznose uvećane za zatezne kamate i navela da će ih u slučaju neplaćanja naplatiti prijebom na temelju članka 101. stavka 1. i članka 102. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL 2018., L 193, str. 1. i ispravak SL 2018., L 294, str. 45.) (u daljnjem tekstu: Financijska uredba).
- 11 Komisija je pobijanim odlukama obavijestila Poljsku da izvršava prijebom njezina duga s različitim potraživanjima koje Poljska ima prema Uniji. Iznos koji je naplaćen prijebom na taj način načelno je utvrđen na 68 500 000 eura i odgovara dnevnim novčanim kaznama dugovanima za razdoblje od 20. rujna 2021. do 3. veljače 2022.

Nagodba i brisanje predmeta C-121/21

- 12 Češka Republika i Republika Poljska sklopile su 3. veljače 2022. sporazum o okončanju spora povodom kojeg je došlo do predmeta C-121/21 (u daljnjem tekstu: nagodba).
- 13 Dvije države članice obavijestile su 4. veljače 2022. Sud da slijedom sklapanja nagodbe odustaju od svih zahtjeva u predmetu C-121/21. Istog su dana poljska tijela zatražila od Komisije da okonča postupak izvršenja novčanih kazni koje je izrekao Sud, prilažući svojem zahtjevu tekst te nagodbe.
- 14 Rješenjem od 4. veljače 2022., Češka Republika/Poljska (Rudnik Turów), (C-121/21, neobjavljeno, EU:C:2022:82), provedeno je brisanje predmeta C-121/21. To rješenje o brisanju dostavljeno je Komisiji 8. veljače 2022.
- 15 Istog je dana Republika Poljska podnijela zahtjev, na temelju članka 163. Poslovnika Suda, za ukidanje rješenja od 20. rujna 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:752).
- 16 Dana 11. veljače 2022., poljska su tijela od Komisije ponovno zatražila da okonča postupak izvršenja novčanih kazni te da povuče prvu i drugu pobijanu odluku zbog brisanja predmeta C-121/21 iz upisnika Suda.
- 17 U odgovoru na dopise od 4. i 11. veljače 2022. Komisija je poljskim tijelima 22. veljače 2022. navela da, sve dok rješenje od 20. rujna 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:752), ne bude „ukinuto”, ima namjeru nastaviti s naplatom iznosa dugovanih na dan 3. veljače 2022. putem prijebaja.

- 18 Rješenjem od 19. svibnja 2022., Češka Republika/Poljska (Rudnik Turów) (C-121/21 R, neobjavljeno, EU:C:2022:408), odbijen je zahtjev Republike Poljske za ukidanje rješenja od 20. rujna 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:752).

Zahtjevi stranaka

- 19 Republika Poljska od Općeg suda zahtijeva da:
- poništi pobijane odluke;
 - naloži Komisiji snošenje troškova.
- 20 Komisija od Općeg suda u bitnome zahtijeva da:
- odbije tužbu;
 - naloži Republici Poljskoj snošenje troškova.

Pravo

- 21 Nakon saslušanja stranaka o tom pitanju, Opći sud odlučuje spojiti ove predmete u svrhu donošenja presude, u skladu s člankom 68. stavkom 1. Poslovnika Općeg suda.
- 22 U prilog svojim tužbama za poništenje, Republika Poljska ističe dva tužbena razloga, od kojih se prvi temelji na povredi članka 101. stavka 1. i članka 102. Financijske uredbe, u vezi s njezinim člankom 98., i drugi na povredi članka 296. UFEU-a te članka 41. stavka 2. točke (c) i članka 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi članaka 101. i 102. Financijske uredbe, u vezi s njezinim člankom 98.

- 23 Republika Poljska tvrdi da je Komisija donošenjem pobijanih odluka prekoračila ovlasti koje ima na temelju članaka 101. i 102. Financijske uredbe u vezi s njezinim člankom 98.
- 24 Konkretno, Republika Poljska tvrdi da sklapanje nagodbe i brisanje predmeta C-121/21 imaju za posljedicu retroaktivni prestanak učinaka privremenih mjera izrečenih u tom predmetu. Smatra da je takvo tumačenje potkrijepljeno sudskom praksom Suda prema kojoj poništenje akta o kojem je odluku donio sud Unije proizvodi *ex tunc* učinke i stoga ima za posljedicu retroaktivno uklanjanje poništenog akta iz pravnog poretka. To tumačenje, prema mišljenju Republike Poljske, potvrđuju ustavne tradicije zajedničke državama članicama. Dodaje da nastavak izvršenja privremenih mjera, unatoč brisanju predmeta C-121/21, prekoračuje svrhu koja se želi postići tim mjerama.
- 25 Usto, Republika Poljska tvrdi da, s obzirom na to da se privremena mjera izrečena u rješenju od 20. rujna 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:752) prestala primjenjivati, iznosi navedeni u zahtjevima za plaćanje nisu postojeći dug u smislu članka 98. stavka 1. točke (a) Financijske uredbe. Komisija je stoga trebala ukinuti utvrđene dugove i suzdržati se od njihove naplate.

- 26 Republika Poljska smatra da bi, kad bi Komisija unatoč sklapanju nagodbe i brisanju predmeta C-121/21 iz upisnika Suda bila dužna nastaviti s postupkom naplate, posljedica toga bilo odvracanje stranaka od sporazumnog rješavanja njihovih sporova. Država dužnik snosila bi istodobno učinke nagodbe i troškove u vezi s naplatom potraživanja jednakog izrečenim novčanim kaznama.
- 27 Naposljetku, Republika Poljska tvrdi da se članak 101. stavak 6. Financijske uredbe može tumačiti na način da odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može ukinuti utvrđeni iznos potraživanja uzimajući u obzir okolnosti nastale između utvrđenja potraživanja i donošenja odluke o naplati dugovanih iznosa.
- 28 Komisija osporava argumente Republike Poljske.

Uvodna očitovanja

- 29 Valja istaknuti da Republika Poljska traži da se utvrdi da su zbog brisanja predmeta C-121/21 do kojeg je došlo 4. veljače 2022., financijske posljedice privremenih mjera izrečenih u tom predmetu retroaktivno prestale. To je učinilo dug nepostojećim i slijedom toga, povrat na temelju članka 101. i 102. Financijske uredbe nezakonitim.
- 30 Prije ispitivanja osnovanosti argumenata Republike Poljske, valja iznijeti razmatranja koja se odnose, s jedne strane, na prirodu i svrhu novčanih kazni izrečenih zajedno s privremenim mjerama te, s druge strane, na doseg postupka privremene pravne zaštite s obzirom na članak 279. UFEU-a.

– Priroda i svrha novčanih kazni izrečenih na temelju članka 279. UFEU-a

- 31 Članak 279. UFEU-a Sudu daje ovlast da odredi sve potrebne privremene mjere koje smatra nužnima kako bi se zajamčila puna učinkovitost konačne odluke (rješenja od 20. studenoga 2017., Komisija/Poljska, C-441/17 R, EU:C:2017:877, t. 97. i od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska, C-204/21 R, EU:C:2021:878, t. 19.). Konkretno, sud postupka privremene pravne zaštite mora moći zajamčiti učinkovitost naloga koji je stranci upućen na temelju članka 279. UFEU-a, donošenjem svake mjere kojoj je svrha da ta stranka poštuje obveze propisane u rješenju o privremenoj pravnoj zaštiti. Takvom se mjerom među ostalim može izreći plaćanje novčane kazne u slučaju nepoštovanja izrečenog naloga (vidjeti u tom smislu rješenje od 27. listopada 2021., Komisija/Poljska, C-204/21 R, EU:C:2021:878, t. 20. i navedenu sudsku praksu).
- 32 Usto, svrha izricanja novčane kazne radi poštovanja privremenih mjera koje je donio sudac privremene pravne zaštite jest jamčenje stvarne primjene prava Unije, svojstvene vrijednosti vladavine prava, koja je utvrđena u članku 2. UFEU-a i na kojoj se temelji Unija (vidjeti u tom smislu rješenje od 20. studenoga 2017., Komisija/Poljska, C-441/17 R, EU:C:2017:877, t. 102.).
- 33 Iz toga slijedi da novčanu kaznu koja je kao akcesorna izrečena zajedno s privremenim mjerama nije moguće smatrati sankcijom, nego instrumentom prisilne naravi, što su izričito priznale obje stranke u ovom sporu.

34 Stoga je potpredsjednica Suda u ovom slučaju novčanu kaznu izrekla kako bi se „[Republika Poljska] odvrtila od odgode usklađivanja svojeg postupanja s rješenjem” od 21. svibnja 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:420).

– *Doseg postupka privremene pravne zaštite s obzirom na članak 279. UFEU-a*

35 U skladu s člankom 162. stavkom 3. Poslovnika Suda, privremena mjera prestaje se primjenjivati od datuma predviđenog u rješenju kojim je određena ili, ako to nije slučaj, odmah po objavi presude kojom se završava postupak.

36 Budući da je postupak privremene pravne zaštite, kao što to proizlazi iz članka 160. stavaka 1. i 2. Poslovnika Suda, akcesoran u odnosu na glavni postupak, privremene mjere donesene u okviru postupka privremene pravne zaštite prestaju se primjenjivati okončanjem glavnog postupka, osobito ako je o predmetu koji se odnosi na potonji postupak doneseno rješenje o brisanju (vidjeti u tom smislu rješenje od 19. svibnja 2022., Češka Republika/Poljska (Rudnik Turów), C-121/21 R, EU:C:2022:408, t. 25.).

37 Stoga, s obzirom na akcesornost postupka privremene pravne zaštite u odnosu na glavni postupak, rješenja od 21. svibnja 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:420) i od 20. rujna 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:752), prestala su se primjenjivati počevši od 4. veljače 2022. Štoviše, u rješenju od 19. svibnja 2022., Češka Republika/Poljska (Rudnik Turów) (C-121/21 R, neobjavljeno, EU:C:2022:408, t. 26.) izričito je navedeno da od 4. veljače 2022., datuma rješenja o brisanju predmeta C-121/21 iz upisnika Suda, Republika Poljska više nema obvezu odmah prekinuti djelatnosti iskopavanja lignita u rudniku Turów. Budući da ta privremena mjera više nije valjana, treba smatrati da je od tog datuma istekao nalog toj državi članici da Komisiji plaća novčanu kaznu od 500 000 eura dnevno do prekida tih djelatnosti.

38 Argumente Republike Poljske valja ispitati s obzirom na ta razmatranja.

Posljedice brisanja glavnog postupka s obzirom na postojanje duga Republike Poljske

39 Pobijane odluke su odluke o prijebu iznosa koje Republika Poljska duguje na temelju dnevne novčane kazne koju je potpredsjednica Suda izrekla u svojem rješenju od 20. rujna 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:752), za razdoblje od 20. rujna 2021. do 3. veljače 2022. Konkretno, Komisija je pojasnila da je to rješenje bila dužna izvršavati sve do njegova „ukidanja”, i to u odnosu na razdoblje od 20. rujna 2021. do 3. veljače 2022.

40 U tom pogledu valja utvrditi, kao prvo, da se u rješenju od 4. veljače 2022., Češka Republika/Poljska (Rudnik Turów) (C-121/21, neobjavljeno, EU:C:2022:82), uopće ne spominju ni privremene mjere propisane rješenjem od 21. svibnja 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:420), ni dnevna novčana kazna izrečena na temelju članka 279. UFEU-a. Kao drugo, odbijen je zahtjev Republike Poljske za ukidanje rješenja od 20. rujna 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:752). Kao treće, iz točke 26. rješenja od 19. svibnja 2022., Češka Republika/Poljska (Rudnik Turów) (C-121/21 R, neobjavljeno, EU:C:2022:408) izričito proizlazi da treba smatrati da je od 4. veljače 2022. istekao nalog Republici Poljskoj da Komisiji plaća novčanu kaznu u iznosu od 500 000 eura dnevno do prekida

tih djelatnosti. Drugim riječima, dnevna novčana kazna koju je potpredsjednica Suda izrekla u rješenju od 20. rujna 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:752), prestala je proizvoditi učinke od 4. veljače 2022.

- 41 Stoga je obveza plaćanja dnevne novčane kazne zapravo postojala u razdoblju između dana dostave rješenja od 20. rujna 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:752) do dana brisanja predmeta C-121/21 iz upisnika.
- 42 Iz toga slijedi da brisanje glavnog predmeta, iako je utjecalo na tijek novčane kazne, nije dovelo, suprotno onomu što tvrdi Republika Poljska, do prestanka obveze te države članice da podmiri iznos koji duguje na temelju novčane kazne. Donošenje drukčijeg zaključka značilo bi odstupanje od svrhe novčane kazne, a to je jamčenje djelotvorne primjene prava Unije, koja je svojstvena vrijednosti vladavine prava iz članka 2. UFEU-a (vidjeti točku 32. ove presude).
- 43 Nijedan od argumenata Republike Poljske ne može dovesti u pitanje taj zaključak.
- 44 Kao prvo, kad je riječ o primjeni po analogiji sudske prakse navedene u točki 24. ove presude, koja se odnosi na učinke poništenja akta od strane suda Unije, potrebno je utvrditi da se ona u ovom slučaju ne primjenjuje jer protiv rješenja od 20. rujna 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:752) nije moguće podnijeti žalbu i stoga ga nije moguće retroaktivno poništiti.
- 45 Kao drugo, kad je riječ o argumentu prema kojem iz većine nacionalnih pravnih sustava proizlazi da zaštitne mjere koje su donesene u iščekivanju konačne odluke retroaktivno prestaju proizvoditi učinke kada glavni postupak postane bespredmetan, valja smatrati da je upućivanje na nacionalna postupovna pravila irelevantno jer zakonitost pobijanih odluka treba ispitati samo s obzirom na pravna pravila Unije. Kao što to Republika Poljska uostalom i sama priznaje, postupovna pravila država članica nisu obvezujuća za sudove Unije.
- 46 U svakom slučaju, pod pretpostavkom da u određenim nacionalnim pravnim sustavima, zaštitne mjere donesene u iščekivanju konačne odluke retroaktivno prestaju proizvoditi učinke kada glavni postupak postane bespredmetan, to utvrđenje nije dovoljno da bi se dokazalo da su ta postupovna pravila dio ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama i da na temelju toga mogu biti dio pravnog poretka Europske unije kao izvor prava.
- 47 Kao treće, što se tiče argumentacije Republike Poljske prema kojoj nastavak izvršenja privremenih mjera, unatoč brisanju predmeta C-121/21, prekoračuje jedini cilj koji se želi postići tim mjerama, odnosno cilj jamčenja učinkovitosti presude o meritumu, valja utvrditi da u ovom slučaju, suprotno onomu što tvrdi Republika Poljska, cilj novčanih kazni izrečenih na temelju članka 279. UFEU-a nije samo zajamčiti učinkovitost presude o meritumu, nego i osigurati poštovanje privremenih mjera propisanih rješenjem od 21. svibnja 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:420) i odvratiti Republiku Poljsku od odgode usklađivanja svojeg ponašanja s tim rješenjem.
- 48 Argumentacija Republike Poljske, u slučaju njezina prihvaćanja, dovela bi do oduzimanja svakog smisla mehanizmu novčane kazne izrečene na temelju članka 279. UFEU-a, jer bi to značilo prihvaćanje toga da stranka kojoj je naloženo ispunjenje, u ovom slučaju Republika Poljska, namjerno ne ispunjava obvezu postupanja u skladu s privremenim mjerama naloženima u postupku privremene pravne zaštite sve do okončanja glavnog postupka i da time ugrožava djelotvornost prava Unije.

- 49 Kao četvrto, ne može se prihvatiti argument Republike Poljske prema kojem izvršenje novčanih kazni čini manje privlačnim sklapanje nagodbe i time predstavlja prepreku razvoju dobrosusjedskih odnosa. Naime, valja utvrditi da cilj novčanih kazni izrečenih zajedno s privremenim mjerama nije promicanje sklapanja nagodbe ili dobrosusjedskih odnosa, nego, kao što je to utvrđeno u točki 47. ove presude, poštovanje privremenih mjera. Također treba istaknuti da su sklapanje nagodbe i brisanje predmeta C-121/21 pozitivno utjecali na Republiku Poljsku u smislu da je obveza plaćanja dnevnih novčanih kazni prestala 4. veljače 2022., a ne na dan objave presude Suda u predmetu C-121/21.
- 50 Kao peto, ne može se prihvatiti argument Republike Poljske koji se temelji na članku 101. stavku 6. prvom podstavku Financijske uredbe. Naime, u skladu s tom odredbom, „[o]dgovorni dužnosnik za ovjeravanje može u cijelosti ili djelomično ukinuti utvrđeni iznos potraživanja”. Stoga nije riječ o obvezi Komisije da ukine utvrđeno potraživanje. Osim toga, valja podsjetiti na to da su u ovom slučaju ispunjeni uvjeti predviđeni za naplatu prijebojem. Naime, Komisijin odgovorni dužnosnik za ovjeravanje provjerio je postojanje duga Republike Poljske i odredio njegov iznos.
- 51 Iz toga proizlazi da Komisija nije počinila nikakvu povredu članaka 101. i 102. Financijske uredbe u vezi s člankom 98. te uredbe.
- 52 Iz toga slijedi da prvi tužbeni razlog valja odbiti kao neosnovan.

Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi članka 296. UFEU-a, članka 41. stavka 2. točke (c) i članka 47. Povelje o temeljnim pravima

- 53 Republika Poljska ističe da je Komisija povrijedila obvezu obrazlaganja koja joj je propisana člankom 296. UFEU-a. Tvrdi da na temelju pobijanih odluka ne može razumjeti razloge zbog kojih je Komisija nastavila s postupkom naplate prijebojem, unatoč sklapanju nagodbe i brisanju predmeta C-121/21.
- 54 Republika Poljska dodaje da pobijane odluke nisu dio Komisijine prakse donošenja odluka jer Komisija do tada još nije naplaćivala novčane kazne na temelju članka 279. UFEU-a. Stoga je pobijane odluke bilo potrebno izričito obrazložiti. Međutim, prema mišljenju Republike Poljske, u pobijanim odlukama nije naveden pravni temelj koji Komisiju ovlašćuje da provede naplatu dnevnih novčanih kazni izrečenih rješenjem od 20. rujna 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:752), iako je to rješenje prestalo proizvoditi učinke. Usto, Republika Poljska istaknula je da postoji uska veza između, s jedne strane, obveze obrazlaganja i, s druge strane, temeljnog prava na djelotvornu sudsku zaštitu kao i prava na djelotvoran pravni lijek, zajamčenog člankom 47. Povelje o temeljnim pravima.
- 55 Komisija osporava argumente Republike Poljske.
- 56 U skladu s ustaljenom sudskom praksom obrazloženje akata institucija Unije, koje proizlazi iz članka 296. UFEU-a i članka 41. stavka 2. točke (c) Povelje o temeljnim pravima mora odgovarati prirodi akta o kojemu je riječ i jasno i nedvosmisleno odražavati zaključke institucije koja je donijela akt kako bi se zainteresiranim osobama omogućilo da se upoznaju s razlozima poduzimanja mjere, a nadležnom sudu omogućilo provođenje nadzora. Zahtjev obrazloženosti treba ocjenjivati prema okolnostima slučaja, uključujući i sadržaj akta, prirodu navedenih razloga i interes koji za dobivanje objašnjenja mogu imati adresati akta ili druge osobe na koje se taj akt odnosi u smislu članka 263. četvrtog stavka UFEU-a (vidjeti presudu od 10. ožujka 2016., HeidelbergCement/Komisija, C-247/14 P, EU:C:2016:149, t. 16. i navedenu sudsku praksu).

- 57 Obveza navođenja pravne osnove akta obuhvaćena je obvezom obrazlaganja (vidjeti presudu od 1. listopada 2009., Komisija/Vijeće, C-370/07, EU:C:2009:590, t. 38. i navedenu sudsku praksu).
- 58 U obrazloženju nije potrebno podrobno navoditi sve činjenične i pravne okolnosti, s obzirom na to da se pitanje ispunjava li obrazloženje akta zahtjeve iz članka 296. UFEU-a mora ocjenjivati ne samo u odnosu na svoj tekst, već i na svoj kontekst i na sva pravna pravila kojima je predmetno pravno područje uređeno (vidjeti presudu od 11. lipnja 2020., Komisija/Di Bernardo, C-114/19 P, EU:C:2020:457, t. 29. i navedenu sudsku praksu).
- 59 U slučaju odluke o prijebou potraživanja, obrazloženje treba omogućiti da se točno utvrde potraživanja koja se prebijaju, pri čemu se ne može zahtijevati da se obrazloženje koje je početno pruženo u potporu utvrđenju svakog potraživanja ponavlja u odluci o prijebou (vidjeti presudu od 6. listopada 2015., Technion i Technion Research & Development Foundation/Komisija, T-216/12, EU:T:2015:746, t. 98. i navedenu sudsku praksu).
- 60 Pitanje je li obveza obrazlaganja poštovana u načelu treba ocjenjivati s obzirom na podatke kojima je tužitelj raspolagao najkasnije u trenutku podnošenja tužbe. Stoga, obrazloženje ne može biti izneseno prvi put i *a posteriori* tek pred sudom, osim u iznimnim okolnostima (vidjeti u tom smislu presudu od 4. srpnja 2017., European Dynamics Luxembourg i dr./Agencija Europske unije za željeznice, T-392/15, EU:T:2017:462, t. 74. i navedenu sudsku praksu).
- 61 Upravo s obzirom na ta razmatranja valja utvrditi jesu li pobijane odluke dostatno obrazložene.
- 62 U tom pogledu valja istaknuti da je na dan podnošenja tužbi u predmetima T-200/22 i T-314/22, odnosno 19. travnja i 25. svibnja 2022. Republika Poljska znala za dopis od 22. veljače 2022. koji joj je upućen kao odgovor na njezine dopise od 4. i 11. veljače 2022. (vidjeti točku 17. ove presude).
- 63 U skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 60. ove presude, pitanje je li Komisija poštovala svoju obvezu obrazlaganja valja ocijeniti s obzirom na pobijane odluke i dopis od 22. veljače 2022.
- 64 U ovom slučaju, kao prvo, treba utvrditi da je Republika Poljska na temelju pobijanih odluka mogla precizno utvrditi potraživanja koja su namirena prijebou. Naime, u prilogu tim odlukama nalazi se dokument koji sadržava izračune prijebou i zateznih kamata. Također valja istaknuti da je u pobijanim odlukama naznačena pravna osnova na kojoj se temelje, u ovom slučaju članci 101. i 102. Financijske uredbe.
- 65 Kao drugo, Republika Poljska može, suprotno onomu što tvrdi, na temelju dopisa od 22. veljače 2022. razumjeti razloge zbog kojih je Komisija odlučila nastaviti s izvršenjem naplate duga koji je posljedica naplate dnevnih novčanih kazni izrečenih rješenjem od 20. rujna 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:752), unatoč sklapanju nagodbe i brisanju predmeta C-121/21 iz upisnika Suda. Naime, Komisija je u tom dopisu izrazila svoju namjeru da nastavi s naplatom, prijebou iznosa dugovanih do 3. veljače 2022., s obzirom na to da je privremena mjera izrečena rješenjem od 21. svibnja 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:420), istekla 4. veljače 2022. i da se Komisija, na temelju dokumenata koje joj je dostavila Republika Poljska, nije mogla uvjeriti u to da je ta država donijela mjere potrebne za izvršenje tog rješenja. Komisija je dodala da je bila dužna izvršavati rješenje od 20. rujna 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:752) sve do njegova „ukidanja”, i to u razdoblju od 20. rujna 2021. do zaključno 3. veljače 2022.

- 66 Kao treće, kad je riječ o argumentu Republike Poljske prema kojem su pobijane odluke trebale biti posebno obrazložene jer nije postojala prijašnja Komisijina praksa u pogledu odlučivanja, valja podsjetiti na to, kao što je to navedeno u točki 65. ove presude, da razlozi kojima se opravdava naplata prijebojem iznosa dugovanih na dan 3. veljače 2022., unatoč brisanju predmeta C-121/21 iz upisnika Suda, dostatno proizlaze iz dopisa od 22. veljače 2022.
- 67 Stoga valja smatrati da su pobijane odluke, osobito promatrane s obzirom na dopis od 22. veljače 2022., Republici Poljskoj omogućile upoznavanje s razlozima zbog kojih je Komisija, unatoč brisanju predmeta C-121/21 iz upisnika Suda, nastavila s izvršenjem duga nastalog naplatom dnevnih novčanih kazni izrečenih rješenjem od 20. rujna 2021., Češka Republika/Poljska (C-121/21 R, EU:C:2021:752).
- 68 Budući da su pobijane odluke dostatno obrazložene, irelevantan je argument Republike Poljske koji se temelji na uskoj vezi koja postoji između obveze obrazlaganja i temeljnog prava na djelotvornu sudsku zaštitu kao i prava na djelotvoran pravni lijek zajamčen člankom 47. Povelje.
- 69 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti drugi tužbeni razlog, a slijedom toga i tužbe u cijelosti.

Troškovi

- 70 U skladu s člankom 134. stavkom 1. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.
- 71 Budući da Republika Poljska nije uspjela u postupku, treba joj naložiti da, osim vlastitih, snosi i Komisijine troškove, u skladu sa zahtjevom te institucije.

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (drugo prošireno vijeće)

proglašava i presuđuje:

- 1. Predmeti T-200/22 i T-314/22 spajaju se u svrhu donošenja presude.**
- 2. Tužbe se odbijaju.**
- 3. Republici Poljskoj nalaže se snošenje troškova.**

Marcoulli

Tomljenović

Norkus

Valasidis

Spangenberg Grønfeldt

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 29. svibnja 2024.

Potpisi